

LINGUA E LITERARURA CASTELÁ

GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN

ESTÁNDARES	MÍNIMOS ESIXIBLES
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: FALAR E ESCOITAR	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.5.1. Comprende de forma global a información xeral de textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social, identifica o tema e selecciona as ideas principais. 	Comprende o tema principal dun audio relacionado co ámbito escolar, social ou dos medios de comunicación.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.9.3. Resume de forma global entrevistas, noticias e debates infantís procedentes dos medios de comunicación. 	Extrae a información principal e resume un texto oral sinxelo adaptado á súa idade.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.9.1. Utiliza de xeito guiado os medios audiovisuais e dixitais para recoller información. 	Usa, con axuda, medios audiovisuais ou dixitais para a recollida de información e usa a información recollida para empregala noutra actividade.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.5.4. Utiliza a información recollida para levar a cabo diversas actividades en situación de aprendizaxe individual ou colectiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.8.1. Emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita, recollida de datos, pregunta e repregunta. 	Mantén unha conversa entre iguais comprendendo a información recibida e respondendo.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.5.2. Recoñece a tipoloxía de textos orais sinxelos de diversa tipoloxía atendendo á forma da mensaxe (descriptivos, narrativos, dialogados, expositivos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos). 	Recoñece o sentido global de textos descriptivos, narrativos, dialogados e expositivos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.3.2. Participa activamente nas tarefas de aula, cooperando en situación de aprendizaxe compartida. 	Participa activamente no traballo en grupo, respetando as intervencións dos compañeiros.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.1.2. Aplica as normas socio-comunicativas: escoita atenta, espera de quendas, participación respectuosa. 	Escoita atentamente, respeta a quenda de palabra e participa respectuosamente nas distintas intervencións.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.2.1. Integra recursos verbais e non verbais para comunicarse nas interaccións orais, dándolle valor complementario a estes. 	Axúdase da comunicación non verbal nas súas intervencións.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.2.2. Exprésase cunha pronunciación e unha dicción correctas: articulación, ritmo, entoación. 	Exprésase en lingua galega e lingua castelá articulando correctamente, co volume, ritmo e entoación adecuados.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.5.3. Responde preguntas correspondentes á comprensión literal. 	Realiza e responde preguntas nunha conversa.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.3.1. Participa activamente e con coherencia na secuencia das súas ideas en diversas situación de comunicación: <ul style="list-style-type: none"> - diálogos - exposicións orais segundo modelo e guiadas, con axuda, cando cumpra, das tecnoloxías da información e comunicación. 	Secuencia as ideas, de xeito comprensible e emprega vocabulario adecuado á idade cando elabora un discurso oral.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.7.2. Organiza o discurso axeitándose aos diferentes modos discursivos (narrar, expoñer, describir e dialogar) 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.7.1. Elabora, imitando modelos, textos orais breves e sinxelos atendendo á forma da mensaxe (descriptivos, narrativos, dialogados, expositivos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos). 	Elabora sinxeos textos descriptivos, narrativos e dialogados partindo de modelos dados de xeito oral ou escrito.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.9.2. Transforma en noticias feitos cotiás próximos á súa realidade, imitando modelos. 	Elabora noticias de feitos cotiás partindo dun modelo dado.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.4.1. Utiliza o vocabulario axeitado a súa idade para expresarse con progresiva precisión nos diferentes contextos de comunicación. 	Mostra interese por empregar unha boa entoación e pronunciando correctamente.
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LER	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.2.2. Resume textos lidos, de diferente tipoloxía, adecuados a súa idade e reflectindo a estrutura e destacando as ideas principais. 	Comprende a idea principal dun texto narrativo, descriptivo ou expositivo e é capaz de facer un breve resumo e de recoñecer a tipoloxía textual.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.2.1. Distingue, de forma xeral, entre as diversas tipoloxías textuais en textos do ámbito escolar e social. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.5.1. Consulta biblioteca, de xeito guiado, de diferentes fontes bibliográficas e textos en soporte informático para obter información para realizar traballos individuais ou en grupo. 	É capaz buscar información noutros textos en papel ou soporte informático.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.5.3. Identifica o argumento de lecturas realizadas dando conta dalgúns referencias bibliográficas: autor ou autora e xénero. 	Resume o argumento dun texto e recoñece o autor.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 	Recoñece personificacións e ironías en textos adecuados á idade.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.7.2. Formula hipótese sobre a finalidade de textos de tipoloxía evidente a partir da súa estrutura e dos elementos lingüísticos e non lingüísticos. 	Recoñece o uso de sinónimos e o uso de pronomes como mecanismo de cohesión nun texto sinxelo.

▪ LCB2.3.6. Iníciase na utilización autónoma do dicionario en distintos soportes, no seu traballo escolar.	Busca palabras no dicionario e atopa o significado.
▪ LCB2.1.1. Le en silencio e en voz alta, sen dificultade e con certa expresividade, diferentes tipos de textos apropiados á súa idade	Le comprensivamente en silencio e voz alta.
▪ LCB2.3.4. Relaciona de xeito global, a información contida nos gráficos e ilustracións coa información que aparece no texto.	Interpreta gráficos, esquemas e ilustracións sinxelas.
▪ LCB2.2.2. Resume textos lidos, de diferente tipoloxía, adecuados a súa idade e reflectindo a estrutura e destacando as ideas principais.	Identifica as ideas principais dun texto lido e úsaas para facer un breve resumo.
▪ LCB2.3.5. Interpreta mapas conceptuais sinxelos.	Interpreta mapas conceptuais sinxelos.
▪ LCB2.3.3. Activa coñecementos previos axudándose deles para comprender un texto.	Recorre a coñecementos previos para comprender un texto.
▪ LCB2.7.1. Diferenza entre información e publicidade	Recoñece os anuncios e a propaganda.
▪ LCB2.3.1. Formula hipóteses sobre o contido do texto a partir do título e das ilustracións redundantes.	Deduce o contido dun texto a partir do título e das imaxes.
▪ LCB2.3.2. Identifica as palabras clave dun texto.	Recoñece palabras claves dun texto.
▪ LCB2.10.1. Utiliza as Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información.	Utiliza dicionarios dixitais e en papel.
▪ LCB2.3.6. Iníciase na utilización autónoma do dicionario en distintos soportes, no seu traballo escolar.	
▪ LCB2.1.1. Le en silencio e en voz alta, sen dificultade e con certa expresividade, diferentes tipos de textos apropiados á súa idade	Le en voz alta e en silencio distintos tipos de textos e é capaz de dramatizalos.
▪ LCB2.5.1. Consulta biblioteca, de xeito guiado, de diferentes fontes bibliográficas e textos en soporte informático para obter información para realizar traballos individuais ou en grupo.	Usa a biblioteca para obter información.
▪ LCB2.5.2. Localiza na biblioteca de aula e centro lecturas axeitadas ao seu gusto persoal e intereses, aplicando as normas básicas de funcionamento da mesma.	Respecta as normas da biblioteca.
▪ LCB2.6.1. Coida, conserva e organiza os seus libros.	Coida os libros.
▪ LCB2.4.1. Dedicar un tempo semanal para a lectura voluntaria de diferentes textos.	Amosa interese por ler e opina sobre lecturas feitas.
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR	
▪ LCB3.4.1. Emprega, de xeito guiado e segundo modelos, estratexias de planificación, textualización e revisión do texto.	Segue pautas para planificar un texto e axúdase delas para conseguir un escrito mínimamente coherente e cohesionado, respetando a ortografía básica e os signos de puntuación.
▪ LCB3.1.2. Escribe textos, organizando as ideas utilizando elementos de cohesión básicos e respectando as normas gramaticais e ortográficas básicas.	
▪ LCB3.4.1. Emprega, de xeito guiado e segundo modelos, estratexias de planificación, textualización e revisión do texto.	
	Consulta dúbidas no dicionario.
▪ LCB3.1.1. Escribe, en diferentes soportes, textos sinxelo do ámbito escolar e social: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos) diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, contos, folletos informativos, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, receitas, instrucións, normas....	Elabora textos da vida cotiá imitando modelos: diarios, cartas, contos, narracións, descrições, receitas, anuncios publicitarios, noticias e normas, en papel ou dixital.
▪ LCB3.1.3. Elabora e presenta, de forma guiada, un informe sinxelo, utilizando soporte papel e informático sobre tarefas ou proxectos realizados.	
▪ LCB3.4.2. Utiliza, para escribir textos sinxelos, borradores que amosan: a xeración e selección de ideas, a revisión ortográfica e a secuencia coherente do escrito.	

▪ LCB3.8.1. Produce os textos establecidos no plan de escritura axeitados á súa idade e nivel.	
▪ LCB3.5.2. Elabora con creatividade textos breves do seu interese: contos, anuncios, rimas, cancións, cómics, carteis, ilustrándoos para facilitar a súa comprensión ou mellorar a súa presentación.	Ilustra os textos axeitándose ao contido para explicalo.
▪ LCB3.7.1. Usa con axuda Internet e as Tecnoloxías da Información e da Comunicación para escribir, presentar os textos e buscar información, buscar imaxes, crear táboas e gráficas etc.	Emprega as novas tecnoloxías para escribir ou buscar información.
▪ LCB3.5.1. Elabora gráficas sinxelas a partir de datos obtidos de forma guiada.	Ilustra os textos con gráficos para facilitar a comprensión.
▪ LCB3.1.4. Presenta os seus textos con caligrafía clara e limpeza: evitando riscos, inclinación de liñas etc.	Escribe con caligrafía clara e deixando marxes
▪ LCB3.3.1. Pon interese e esfórzase por escribir correctamente	
▪ LCB3.3.2. Reproduce textos ditados.	Escribe textos ditados.
▪ LCB3.2.1. Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	Valora as producións dos compañeiros.
▪ LCB3.6.1. Exprésase por escrito, utilizando de xeito habitual, unha linguaxe non sexista e respectuosa coas diferenzas.	Usa unha linguaxe respectuosa.
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA	
▪ LCB4.1.2. Utiliza con corrección os tempos simples e compostos nas formas persoais e non persoais do modo indicativo e subxuntivo dos verbos ao producir textos orais e escritos.	Emprega distintos tempos verbais do indicativo e subxuntivo nas producións escritas.
▪ LCB4.4.3. Aplica as normas de acentuación e clasifica as palabras dun texto.	Diferencia as sílabas nunha palabra e identifica a tónica. Clasifica as palabras segundo as regras de acentuación.
▪ LCB4.4.5. Aplica as normas de uso da til nos seus textos escritos.	Aplica as normas de acentuación
▪ LCB4.1.1. Coñece e recoñece as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados.	Identifica substantivos, adxectivos, determinantes e verbos nun texto.
▪ LCB4.2.3. Identifica e clasifica os diferentes tipos de palabras nun texto.	
▪ LCB4.4.1. Utiliza as diferentes clases de palabras para elaborar o discurso.	
▪ LCB4.4.2. Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e de número na expresión oral e escrita.	Expresase atendendo as normas de concordancia.
▪ LCB4.3.3. Utiliza as normas ortográficas básicas nas súas producións escritas.	Utiliza a ortografía natural e normas básicas.
▪ LCB4.4.4. Usa os signos de puntuación ao producir textos escritos.	Emprega correctamente os signos de puntuación.
▪ LCB4.4.6. Utiliza unha sintaxe básica nas producións escritas propias.	Emprega unha sintaxe básica de suxeito e predicado nas súas producións.
▪ LCB4.2.4. Utiliza diversos conectores básicos entre oracións ao producir textos orais e escritos.	Utiliza algúns conectores como pero, entón, por eso, pola contra...
▪ LCB4.2.5. Recoñece a oración simple, distingue suxeito e predicado.	Recoñece o suxeito e o predicado nunha oración.
▪ LCB4.3.1. Iníciase no coñecemento da estrutura do dicionario e no seu uso para buscar o significado de diferentes tipos palabras.	Identifica a acepción adecuada ao contexto dunha palabra.
▪ LCB4.3.2. Selecciona a acepción correcta segundo o contexto de entre as varias que lle ofrece o dicionario.	
▪ LCB4.1.3. Diferencia familias de palabras.	Recoñece as familias de palabras e elabora palabras derivadas con prefixos e sufixos.
▪ LCB4.2.2. Recoñece prefixos e sufixos e é capaz de crear palabras derivadas.	

▪ LCB4.2.1. Coñece, recoñece e usa sinónimos, antónimos, polisémicos ou frases feitas na expresión oral e escrita.	Recoñece e usa sinónimos, antónimos e palabras polisémicas.
▪ LCB4.6.1. Valora a variedade lingüística de España.	Valora as linguas de España .
▪ LCB4.7.1. Compara aspectos (gráficos, sintácticos e léxicos) das linguas que coñece.	Compara o galego e o castelán e evita as interferencias entre as linguas.
▪ LCB4.5.1. Utiliza distintos programas educativos dixitais e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade como apoio e reforzo da aprendizaxe.	Utiliza os programas educativos dixitais recomendados
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA	
▪ LCB1.6.1. Reproduce de memoria breves textos literarios ou non literarios axeitados aos seus gustos e intereses.	É capaz de memorizar contos, poemas ou cancións.
▪ LCB 5.5.1. Memoriza e reproduce sinxelos textos orais adecuados á súa idade: contos, poemas, cancións.	
▪ LCB 5.1.1. Valora de forma global, as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos.	Valora os distintos textos como recurso de gozo.
▪ LCB 5.2.1. Realiza lecturas guiadas e comentadas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.	Realiza lecturas en silencio e voz alta adecuadas á idade en distintos soportes.
▪ LCB 5.3.1. Distingue algúns recursos retóricos básicos propios dos poemas	Crea sinxelos contos literarios a partir de modelos dados empregando aumentativos, diminutivos sinónimos ou comparacións.
▪ LCB 5.3.1. Utiliza, de xeito guiado, comparacións, aumentativos, diminutivos e sinónimos en textos literarios.	
▪ LCB 5.4.1. Crea, con axuda, sinxelos textos literarios (contos, poemas, cancións e sinxelas obras teatrais) a partir de pautas ou modelos dados.	
▪ LCB 5.2.2. Interpreta, intuitivamente, a linguaxe figurada en textos literarios.	Realiza dramatizacións a partir dun texto dado.
▪ LCB 5.6.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios axeitados á súa idade.	
▪ LCB 5.7.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	Valora a literatura como recurso de gozo persoal e valora a diversidade cultural.

Estratexias metodolóxicas

1. Aspectos xerais

Posibles aspectos:

- Partir da competencia inicial do alumnado
- Ter en conta a diversidade: respectar os ritmos e estilos de aprendizaxe - Potenciar as metodoloxías activas:
 - Combinar traballo individual e cooperativo
 - Aprendizaxe por proxectos
- Enfoque orientado á realización de tarefas e resolución de problemas
- Uso habitual das TIC
- Papel facilitador do profesor/a

2. Estratexias metodolóxicas

Posibles estratexias:

- Memorización comprensiva
- Indagación e investigación sobre documentos, textos, prensa,...
- Elaboración de sínteses
- Análise de documentos, gráficos, mapas, táboas de datos
- Comentarios de textos, gráficos, mapas
- Resolución de problemas
- Estudo de casos (proxectos)
- Simulacións

3. Secuenciación habitual de traballo na aula

Posible secuencia:

Motivación:

- Presentación actividade con mapas, gráficos, textos, fotos, etc.

Información do profesor/a:

- Información básica para todo o alumnado
- Información complementaria para reforzo e apoio
- Información complementaria para afondamento e ampliación

Traballo persoal

- Lectura e comprensión de textos
- Análise de documentos, pequenas investigación, etc.
- Resposta a preguntas
- Resolución de problemas
- Comentario de documentos, mapas, imaxes, etc.
- Elaboración de mapas, gráficos, sínteses, mapas conceptuais. - Memorización comprensiva

Avaliación:

- Análise de producións: caderno, composicións, (Rúbricas)
- Exposicións orais
- Probas escritas
- Traballos individuais e en grupo
- Observación do traballo na aula

1. Procedementos de avaliación inicial

En que data se realizará?

A principio do curso. No r
setembro

roba tipo test, preguntas e respostas, confección de mapas, gráficas, etc relacionados

estándares?

COS

Probas tipo test sobre os
previos

Como se informará á fam

A través das titorias e no
notas

Cales serán as consecuencias e a promoción de curso
resultados?

2.- Procedemento avaliación continua

Con que temporalización se farán probas escritas (cada tema, dous, tres, cantas por trimestre ou avaliación,
etc.?)

mate de cada unidade ou tema e un xeral o final de cada trimestre

Como se cualifican as probas, traballos individuais ou colectivos, traballo no caderno, observación.

Ponderación, redondeo,

...

- Ponderación
- Rúbricas
- Listas de control
- Rexistro anecdótico
-

OUTRAS AVALIACIÓN

1.- Avaliación da proceso de ensino e de práctica docente	Escala			
(Indicadores de logro)				
Proceso de ensino:	1	2	3	4
1.- Adecuáronse os contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe ás características e necesidades do alumnado?				
2.- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreza a aprendizaxe?				
3.- Conseguiuse motivar para conseguir a súa actividade intelectual e física?				
4.- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado?				
5.- Contouse co apoio e implicación das familias no traballo do alumnado?				
6.- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado?				
7.- Tomouse algunha medida curricular para atender al alumnado con NEA E?				
8.- Tomouse algunha medida organizativa para atender al alumnado con NEA E?				
9.- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado?				
10.- Usáronse distintos instrumentos de avaliación?				
11.- Dáse un peso real á observación do traballo na aula?				
12.- Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo?				
13.- Aproveitáronse os recursos dos que dispón o centro?				

Práctica docente:	1	2	3	4
1.- Como norma xeral fanse explicacións xerais para todo o alumnado				
2.- Ofrécese a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa?				
3.- Elabóranse actividades de distinta dificultade atendendo á diversidade				
4.- Elabóranse probas de avaliación de distinta dificultade para os alumnos con NEA E?				
5.- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar?				
6.- Intercálase o traballo individual e en equipo?				
7.- Poténcianse estratexias de animación á lectura e de comprensión e expresión oral?				
8.- Incorporáanse as TIC aos procesos de ensino - aprendizaxe				
9.- Préstase atención aos temas transversais vinculados a cada estándar?				
10.- Ofrécese ao alumnado de forma inmediata os resultados das probas/exames, etc?				
11.- Coméntase co alumnado os fallos máis significativos das probas /exames, etc?				
12.- Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus fallos?				
13.- Cal é o grao de implicación nas funcións de titoría e orientación do profesorado?				
14.- Realizáronse as ACS propostas e aprobadas?				
15.- As medidas de apoio, reforzo, etc establécense vinculadas aos estándares				
16.- Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación, ...?				

17.- Cal é o grao de coordinación cos mestres/as do nivel?				
--	--	--	--	--

Avaliación da programación didáctica

2.- Mecanismo avaliación e modificación de programación didáctica (Indicadores de logro)	Escala			
	1	2	3	4
1.- Deseñáronse unidades didácticas ou temas a partir dos elementos do currículo?				
2.- Secuenciáronse e temporalizáronse as unidades didácticas/temas/proxectos?				
3.- O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e temporalización?				
4.- Engadiuse algún contido non previsto á programación?				
5.- Foi necesario eliminar algún aspecto da programación prevista?				
6.- Secuenciáronse os estándares para cada unha das unidades/temas				
7.- Fixouse un grao mínimo de consecución de cada estándar para superar a materia?				
8.- Asignouse a cada estándar o peso correspondente na cualificación ?				
9.- Vinculouse cada estándar a un/varios instrumentos para a súa avaliación?				
10.- Asociouse con cada estándar os temas transversais a desenvolver?				
11.- Fixouse a estratexia metodolóxica común para todo o nivel?				
12.- Estableceuse a secuencia habitual de traballo na aula?				
13.- Son adecuados os materiais didácticos utilizados?				
14.- O libro de texto é adecuado, atractivo e de fácil manipulación para o alumnado?				
15.- Deseñouse un plan de avaliación inicial fixando as consecuencias da mesma?				
16.- Elaborouse unha proba de avaliación inicial a partir dos estándares?				
17.- Establecéronse pautas xerais para a avaliación continua: probas, exames, etc.				
18.- Establecéronse criterios para a recuperación dun exame e dunha avaliación				
19.- Elaboráronse os exames tendo en conta o valor de cada estándar?				
20.- Definíronse plans específicos de reforzo ou recuperación e apoio para o alumnado que permanece un ano máis no mesmo curso?				
21.- Leváronse a cabo as medidas específicas de atención ao alumnado con NEE?				
22.- Leváronse a cabo as actividades complementarias e extraescolares previstas?				
23.- Informouse ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos?				
24.- Informouse ás familias sobre os criterios de promoción? (Artº 12º, 6 do D.105/14)				
25.- Seguiuse e revisouse a programación ao longo do curso				
26.- Contribuíuse desde a materia ao plan de lectura do centro?				
27.- Usáronse as TIC no desenvolvemento da materia?				

Observacións:

